

Plan wspomagania szkół i placówek oświatowych w zakresie kształtowania kompetencji kluczowych w latach 2018 - 2020 w Gminie Szemud.

1) Organ prowadzący (nazwa jednostki samorządu terytorialnego):
Gmina Szemud
2) Województwo/gmina/powiat:
województwo pomorskie, powiat wejherowski
3) Krótka charakterystyka jednostki (<i>liczba ludności, dochód na jednego mieszkańca, charakterystyka systemu oświaty, problemy demograficzne, uwarunkowania geograficzne itp.</i>)
<p>Gmina Szemud położona jest w centralnej części województwa pomorskiego, w powiecie wejherowskim. Gmina zajmuje powierzchnię 175,86 km², składa się z 23 sołectw. Siedzibą władz samorządowych jest Szemud. Liczba mieszkańców Gminy wynosi 17 211 osób, przy gęstości zaludnienia 84 osób/1km². Gmina leży w bezpośrednim sąsiedztwie aglomeracji trójmiejskiej dostępność do środków komunikacji jest w miarę dobra, bliskość linii kolejowych oraz portu lotniczego. W miarę zwiększenia potrzeb linie te mogą zostać rozszerzone lub uruchomione nowe. Gmina Szemud graniczy z następującymi Gminami: od północy z Gminami Wejherowo i Luzino, od zachodu z Gminą Lina, od południa z Powiatem Kartuski a od wschodu z Gminą Gdynia. W pobliżu znajdują się: w kierunku na wschód - aglomeracja Trójmiasta a w promieniu 40-u km: Rumia, Reda, Wejherowo, Lębork i Kartuski. Powstają tutaj ośrodki skoncentrowanej zabudowy dla ludności nierolniczej - są to wsie Szemud, Bojano, Koleczkowo, Dobrzewino, Kielno i Kamień. Obserwuje się zasiedlenie tych miejscowości przez ludność z Trójmiasta, której główne kierunki aktywności zawodowej mieszczą się poza terenem Gminy. Kontynuowane są, mające długoletnią tradycję inwestycje w zabudowę rekreacyjną atrakcyjnych terenów wokół jezior. Pociąga to za sobą konieczność inwestowania w oczyszczalnię ścieków, ażeby ochronić zasoby wód powierzchniowych przed nadmiernym zanieczyszczeniem. Gospodarczo Gmina Szemud ma charakter rolniczy z tworzonym oraz ostatnio dosyć prężnie rozwijającym się sektorem usługowo-produkcyjnym, który koncentruje się głównie w pasie drogi Chwaszczyno-Wejherowo. Na terenie Gminy nie ma dużych zakładów przemysłowych, natomiast kilkadziesiąt firm reprezentuje różne branże, w tym takie jak ubojnie, rozlewnie napojów, warsztaty samochodowe czy stolarnie. W oparciu o miejscowe zasoby żwiru działają firmy zaopatrujące w kruszywo duże przedsiębiorstwa z Trójmiasta. Gmina jest w pełni telefonizowana. Obok sieci stacjonarnej dostępna jest również sieć telefonii bezprzewodowej. W niedalekiej przyszłości planuje się dalszą rozbudowę sieci wodociągowej, budowę nowych dróg i modernizację istniejących, budowę nowoczesnych technologicznie oczyszczalni ścieków wraz z siecią kanalizacyjną w Szemudzie i Koleczkowie, modernizację sieci energetycznej i gazyfikację gminy. Atuty gminy: a/bliskość Aglomeracji Trójmiejskiej oraz miast: Rumi, Redy, Wejherowa, Lęborka i Kartuski, b/brak przemysłu ciężkiego, c/Bogate i nieskażone środowisko przyrodnicze, piękne i naturalne krajobrazy, d/Liczne jeziora, rzeki oraz oczka wodne, e/kultywowanie kultury, obyczajów i tradycji kaszubskich. Teren gminy od lat jest znany, jako miejsce wypoczynku dla amatorów agroturystyki. Właściciele gospodarstw i kwater agroturystycznych prześcigają się w pomysłach nad ulepszeniem i poprawą atrakcyjności własnych ofert. Zimowe kuligi, ogniska, wynajem rowerów, łódek i sprzętu wędkarskiego, przejażdżki bryczką i jazda konna, a także bogata kulinarnie kuchnia regionalna stanowią standard dla niemal wszystkich obsługujących ruch turystyczny. Na terenie Koleczkowa funkcjonują dwa ośrodki jeździeckie, w których</p>

amatorzy hippiki mogą się zrelaksować oraz podnosić umiejętności jeździeckie. Jedną ze stadnin co roku w lipcu organizuje festyn połączony z jarmarkiem koni, na który zjeżdżają z różnych stron rzesze turystów. Amatorzy wędkowania mogą sprawdzić swe umiejętności podczas zawodów na łowisku wędkarskim w Kamieniu. Turystom preferującym wycieczki terenowe polecam zwiedzenie wielu ciekawych miejsc m. in. głązów narzutowych w Kamieniu, obeliska partyzantów TOW "Gryf Pomorski" w Koleczkowie, Klasztoru Sióstr Małych od Betlejem w Grabowcu k/Szemuda, zabytkowego kościoła p/w Św. Wojciecha w Kielnie, Izbę Regionalną w Łebnie, obserwacje przyrody na terenie Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, w tym stanowisk żurawi i czarnych bocianów, rezerwatu mewy śmieszki w Bojanie, oraz przejażdżki lub spaceru zabytkowym odcinkiem brukowanej Drogi Królewskiej (Via Regia) z Kamienia przez Piekietko do Rumi, szlakiem wzdłuż jezior Kamień, Wycztok, Otałżyno czy doliną rzeki Gościcina z Szemuda do Przetoczyna.

4) Wnioski z diagnozy (zidentyfikowane potrzeby i problemy oraz ich przyczyny):

Ważnym aspektem analizy danych dotyczących indywidualnych potrzeb rozwojowych szkół jest Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Szemud na lata 2013–2025, która wskazuje na duże zaangażowanie władz samorządowych w realizację zadań oświatowych. W ramach analizy SWOT, opracowywanej na potrzeby tej strategii, wiele spraw związanych z działalnością oświatową umieszczonych zostało w obszarze mocnych stron gminy. Należą do nich z jednej strony:

- utrzymująca się tendencja wzrostu liczby ludności w gminie,
- napływ i osiedlanie się nowych mieszkańców,
- korzystna struktura demograficzna ludności, wysoki udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, z drugiej zaś:
 - duża sieć szkół gminnych, w tym szkół z oddziałami integracyjnymi,
 - dogodna lokalizacja placówek oświatowych,
 - wysokie nakłady na oświatę szkolną.

Natomiast w obszarze słabych stron wskazuje się na niezadowalającą ilość, stan i wyposażenie obiektów infrastruktury sportowej, rekreacyjnej, w tym braki w wyposażeniu obiektów szkolnych w tereny zielone, świetlice, sale gimnastyczne, czy place zabaw. Zastrzeżenia budzi także niewystarczająca oferta edukacji przedszkolnej, co oznacza, że liczba miejsc w przedszkolach nie pokrywa się zapotrzebowaniem mieszkańców.

Wnioski i rekomendacje wynikające z opracowania zakładają wiele działań związanych między innymi z rozwojem oświaty na terenie gminy. Z jednej strony dotyczy to konsekwentnego rozwoju infrastruktury, z drugiej konkretnych działań zmierzających do poprawy efektywności zadań oświatowych, w tym:

- budowy, modernizacji i wyposażania szkół i przedszkoli,
- poszerzenia oferty edukacyjnej w zakresie nauki języków obcych,
- promowania osiągnięć edukacyjnych dzieci i nauczycieli,
- dostosowania zajęć dydaktycznych do potrzeb rynkowych, w tym np. nauki przedsiębiorczości.

Cele strategiczne przyjęte w Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Szemud na lata 2013–2025, są spójne z celem strategicznym nr 5 „Poprawa jakości życia mieszkańców i wzrost partycypacji społecznej” niniejszej Strategii Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014–2020. Zapisy zawarte w cytowanym projekcie Programu rozwoju dotyczą z jednej strony rozwoju infrastruktury edukacyjnej i sportowej, z drugiej zaś działań skierowanych na poprawę warunków i jakości kształcenia. Zapisy te wpasowują się w całości w krajowe i

regionalne dokumenty precyzujące strategiczne zmiany jakie mają zajść na terenie Polski i Pomorza do roku 2020. W sposób szczególny korelują z celem operacyjnym 1.6. Strategii Rozwoju Kraju zatytułowanym „Poprawa warunków i jakości kształcenia” oraz dwoma celami zapisanymi w obszarze „Aktywni Pomorzanie” w Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego: 1.3. „Rozwój infrastruktury edukacji i sportu” oraz 1.6. „Poprawa warunków jakości kształcenia”. Odnosząc się do założeń zawartych w Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Szemud na lata 2013–2025, w częściach dotyczących realizacji zadań oświatowych na terenie gminy, a także wyników diagnoz indywidualnych poszczególnych szkół, szczególną uwagę należy zwrócić na celowość poszerzenia organizacji zajęć, rozwoju kompetencji zawodowych nauczycieli oraz zakupu sprzętów umożliwiających uczniom kształcenie umiejętności stosowania wiedzy w praktyce oraz postrzeganie przez nich szkoły, jako atrakcyjnego miejsca do pracy nad własnym rozwojem. Za kluczowe uznać należy możliwości:

- wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK),
- wykorzystania nowoczesnych pomocy dydaktycznych wspierających proces nauczania i uczenia, m.in. narzędzi do nauczania przedmiotów przyrodniczych,
- rozwoju kompetencji zawodowych nauczycieli, zarówno w kontekście indywidualizacji procesu kształcenia, jak i działań formatywnych wobec uczniów oraz rozwoju osobistego wzmacniającego autorytet nauczyciela w środowisku lokalnym,
- uwzględniania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów,
- wykorzystania potencjału pomorskich instytucji edukacyjnych, instytucji rynku pracy oraz instytucji kultury i szkół wyższych działających na terenie gminy Szemud oraz województwa pomorskiego.

W pierwszej kolejności zdiagnozowane potrzeby dotyczą zagadnień związanych z organizacją działań z zakresu kształtowania kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy, wymagającego w pierwszej kolejności:

- organizacji bądź modyfikacji pracowni szkolnych (w szczególności do nauczania przedmiotów przyrodniczych oraz języków obcych);
- rozwoju kompetencji merytorycznych nauczycieli, umożliwiających ich pracę jako ekspertów i doradców przedmiotowych stosujących w swojej pracy metody poszukujące, angażujące uczniów i pozwalające łączyć proces uczenia się z możliwościami nabytych wiedzy i umiejętności w życiu codziennym;
- rozwoju kompetencji dydaktycznych nauczycieli, umożliwiających praktyczne stosowanie włączających metod pracy, skutecznych technik nauczania i uczenia się, metod aktywizujących, projektowych oraz zasad pracy grupowej, a także stosowania aktywizujących metod pracy z uczniem opartych na metodzie badawczej i doświadczalnej;
- zwiększenia liczby godzin zajęć pozalekcyjnych z przedmiotów przyrodniczych i matematycznych, a także języków obcych pozwalających uczniom praktycznie testować różne możliwości wykorzystywania i poszerzania kompetencji nabytych w trakcie lekcji;
- wprowadzenia zajęć laboratoryjnych;
- organizacji wyjazdów terenowych, w tym we współpracy z podmiotami pozwalającymi spojrzeć uczniom na otaczającą ich rzeczywistość w sposób praktyczny, a jednocześnie umożliwiającą zastosowanie wiedzy i umiejętności nabytych w szkole;
- korzystania z zajęć prowadzonych pod kierunkiem szkół wyższych oraz w ramach oferty edukacyjnej specjalistycznych placówek umożliwiających uczniom doświadczanie pracy twórczej, eksperymentalnej i odkrywczej.

W zakresie rozbudzania kreatywności i innowacyjności uczniów warto zadbać o:

- modyfikację dotychczasowej oferty edukacyjnej (koła zainteresowań o różnym charakterze, zajęcia warsztatowe, laboratoryjne oraz wyjazdy terenowe, w tym do zakładów pracy);
- zajęcia prowadzone przez lub pod kierunkiem specjalistów z różnych instytucji;
- organizację wyjazdów, obozów naukowych;
- organizację zajęć badawczych, w tym wyjazdów terenowych;
- współpracę z firmami, uczelniami – zapraszanie na dodatkowe zajęcia dla grup uczniów uzdolnionych;
- zwiększenie różnorodności i liczby zajęć sportowych zgodnie z potwierdzonymi przez neurobiologię zasadą mówiącą o wpływie ruchu na rozwój mózgu.

W zakresie przełamywania barier i ograniczeń wynikających z niepełnosprawności lub z zaburzeń rozwoju oraz wyrównywania szans edukacyjnych należy zadbać o:

- rozwój kompetencji nauczycieli w zakresie indywidualizacji czy wręcz personalizacji nauczania;
- poszerzenie kompetencji nauczycieli o umiejętności z zakresu rozpoznawania i diagnozy potrzeb rozwojowych uczniów;
- udostępnienie narzędzi do badań predyspozycji i możliwości oraz ograniczeń rozwojowych uczniów;
- zatrudnienie specjalistów przygotowanych do pracy z uczniami o określonych typach niepełnosprawności;
- zwiększenie liczby godzin bezpośredniego wsparcia uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych zarówno poprzez zajęcia zorientowane na pracę nauczycieli z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych, jak i pracę prowadzoną z nimi przez specjalistów.

W zakresie organizacji wsparcia z doradztwa edukacyjno-zawodowego w pierwszej kolejności warto zadbać o:

- modyfikację oferty edukacyjnej i poszerzenie jej o ofertę zajęć warsztatowych i laboratoryjnych oraz organizację wyjazdów terenowych, w tym do zakładów pracy;
- zapewnienie uczniom możliwości korzystania z zajęć zawodoznawczych;
- organizację zajęć prowadzonych przez specjalistów z różnych instytucji;
- pozyskanie do współpracy firm i uczelni w celu prowadzenia dodatkowych zajęć dla grup uzdolnionych uczniów;
- zatrudnienie bądź pozyskanie do współpracy specjalistów: doradców edukacyjno-zawodowych, ale też pedagogów bądź psychologów – współpraca z lokalną poradnią psychologiczno-pedagogiczną.

5) Metody wykorzystane w diagnozie:

Do przygotowania i przeprowadzenia diagnozy wykorzystano:

- analizę statystyczną – Główny Urząd Statystyczny i dane udostępnione przez Gminę Szemud
- analizę stanu oświaty w oparciu o Strategię Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Szemud na lata 2013–2025 oraz Strategii Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014–2020 i Strategii Rozwoju Kraju zatytułowanym „Poprawa warunków i jakości kształcenia” oraz dwoma celami zapisanymi w obszarze „Aktywni Pomorzanie” w Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego: 1.3. „Rozwój infrastruktury edukacji i sportu” oraz 1.6. „Poprawa warunków jakości kształcenia”.

Do przeprowadzenia badania wykorzystano wyniki następujących narzędzi diagnostycznych, jakie zastosowano w Gminie Szemud przy badaniu potrzeb oświatowych w celu ewaluacji strategii rozwoju gminy:

- kwestionariusz wywiadu z dyrektorem szkoły badający wnioski z analizy danych zastanych i danych ilościowych dotyczących pracy szkoły w kontekście przygotowania uczniów do dalszej edukacji i poruszania się na rynku pracy, a w szczególności dokumentacji potwierdzającej kształtowanie kompetencji kluczowych, rozbudzanie kreatywności i innowacyjności oraz wyrównywanie szans edukacyjnych oraz danych zastanych i danych ilościowych dotyczących sytuacji szkoły w obszarze dotyczącym oczekiwanych kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie stosowania metod pracy sprzyjających kształtowaniu kompetencji kluczowych, wykorzystywania narzędzi TIK oraz indywidualizacji pracy z uczniami;
- kwestionariusz ankiety dla nauczycieli badający stosowanie metod pracy oraz form organizacyjnych procesu nauczania sprzyjających kształtowaniu właściwych postaw/umiejętności oraz kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy;
- kwestionariusz ankiety dla uczniów dotyczący stosowania aktywizujących metod pracy z uczniem, opartych na metodzie badawczej i doświadczalnej oraz indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i wsparcia ucznia młodszego;
- kwestionariusz ankiety dla rodziców dotyczący stosowania aktywizujących metod pracy z uczniem, opartych na metodzie badawczej i doświadczalnej oraz indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i wsparcia ucznia młodszego.

6) Wnioski ze spotkania dialogowego:

Spotkanie dialogowe pozwoliło na postawienie kilku cennych wniosków. Na pierwszy plan wysuwa się problem zainteresowania uczniów lekcją, brak nowoczesnych metod nauczania, rutyna, zamknięcie na nowości, brak współpracy na różnych szczeblach. Ważnym elementem jest również wyposażenie placówek w innowacje technologiczne, dostęp do szerokopasmowego Internetu.

Wnioski płynące z diagnozy i spotkania dialogowego jednoznacznie wskazują na potrzebę skupienia się na zorganizowanym doskonaleniu nauczycieli ukierunkowanym na organizację procesów edukacyjnych i tym samym wpłynięcie na efekty kształcenia uczniów:

- potrzeba wprowadzenia aktywnych metod pracy tj. metoda projektu, warsztatu,
- nauka przez zabawę,
- organizacja zajęć pozalekcyjnych z uwzględnieniem uzdolnień i zainteresowań uczniów,
- nauczyciel – mistrz jako osoba wspierająca w procesie uczenia się,
- ograniczenie prac domowych,
- świetlica oraz biblioteka jako miejsce wspierające ucznia rozwijającego jego zainteresowania,
- organizacja zajęć w szkole w sposób umożliwiający przyswojenie materiału przez wszystkich uczniów poprzez świadome uwzględnianie specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów po wcześniejszej diagnozie tych potrzeb w zespole dydaktyczno-wychowawczym we współpracy z rodzicami,
- wsparcie zewnętrzne dla nauczycieli w zakresie doskonalenia zawodowego,
- organizacja pomocy psychologicznej, logopedycznej, doradztwo zawodowe zgodnie z bieżącymi potrzebami szkół.

W wyniku warsztatu przeprowadzonego podczas spotkania dialogowego wskazano na potrzebę kształtowania kompetencji uczenia

7) Priorytety polityki oświatowej JST:

Budowanie sieci współpracy jednostek oświatowych i partnerów lokalnych oraz doskonalenie jakościowego rozwoju szkół w gminie Szemud.

8) Cele strategiczne (główne), cele operacyjne (szczegółowe);

Cel strategiczny:

Inicjowanie i działań mających na celu doskonalenie pracy nauczycieli w formie procesowego wspomaganie szkoły i wspieranie rozwoju kompetencji kluczowych uczniów

Cele operacyjne:

1. Wsparcie trzech dyrektorów w ramach wdrażania procesowego wspomaganie w szkołach podstawowych w latach 2018 - 2020.
2. Wdrożenie procesowego wspomaganie w placówkach Gminy Szemud w latach 2018 - 2020.
3. Wdrożenie sieci współpracy nauczycieli na terenie Gminy Szemud do 31 sierpnia 2020.

9) Określenie wskaźników celów (wyrażony liczbowo, procentowo)

1. Wsparcie 3 dyrektorów szkół w procesie wdrożenia procesowego wspomaganie w latach 2018-2020
2. Trzy placówki w Gminie zostaną objęte procesowym wspomaganie w latach szkolnych 2018/2019 oraz 2019/2020
3. Wdrożenie 2 sieci współpracy nauczycieli na terenie Gminy Szemud do 31 sierpnia 2020.

10) Zaplanowane zadania i działania (sposób realizacji, osoba odpowiedzialna, terminy) wykorzystanie istniejących zasobów kadrowych, organizacyjnych i infrastrukturalnych

Załącznik nr 1

11) Finansowanie poszczególnych zadań:

Załącznik nr 1

12) Harmonogram wdrażania planu:

Załącznik nr 1

13) Sposób upowszechniania informacji na temat planu i jego realizacji:

- Publikacje na stronach placówek oświatowych i Urzędu Gminy
- Serwisy społecznościowe poszczególnych jednostek oświatowych
- Spotkania informacyjne – konsultacje, debaty
- Publikacja artykułów w Lesôk – lokalny miesięcznik redagowany przez pracowników JST i wydawany przez Gminę Szemud

14) Metody i harmonogram monitorowania realizacji:

Załącznik nr 1

15) Kryteria oceny sukcesu: (poziom zadowolenia z realizacji wskaźników)

Co uznamy za satysfakcjonujący rezultat?

1. Wsparcie 2 dyrektorów szkół w procesie wdrożenia procesowego wspomaganie w latach 2018-2020
2. Objęcie procesowym wspomaganie 3 szkół w latach szkolnych 2018/2019 oraz 2019/2020
3. Wdrożenie 1 sieci współpracy nauczycieli na terenie Gminy Szemud do końca roku szkolnego 2018/2019.

16) Zidentyfikowane ryzyka realizacji (zewnętrzne i wewnętrzne) i ich minimalizowanie:

Jakie ryzyka zostały zidentyfikowane:

- Niechęć ze strony kadry pedagogicznej do aktywnego udziału w zaproponowanych formach doskonalenia zawodowego lub bierny udział w wyznaczonych formach doskonalenia na terenie placówek oświatowych,
- Brak świadomości istoty innowacyjnego spojrzenia na edukację w dobie zmieniającego się świata,
- Brak stosownej komunikacji w przekazywaniu informacji na linii: JST – dyrektor – nauczyciel-rodzic-uczeń-partnerzy lokalni,
- Brak aktywnej współpracy między dyrektorami oraz między radami pedagogicznymi poszczególnych jednostek oświatowych, wynikający z trudności w znalezieniu czasu na wspólne spotkania i wymianę doświadczeń,
- Brak świadomości potrzeby wymiany doświadczeń między nauczycielami,
- Zbyt duże obciążenie obowiązkami w placówkach w związku z wdrażaniem reformy edukacji,
- Braki w zakresie finansowania,
- Zmiany w funkcjonowaniu władzy samorządowej w związku z nadchodzącymi wyborami.

Minimalizowanie ryzyka:

- Motywowanie kadry do aktywnego udziału w ofercie doskonalenia zawodowego
- Wspieranie wszystkich partnerów w potrzebie doskonalenia swoich kompetencji miękkich w zakresie umiejętności pracy w grupie i współdziałania
- Wymiana doświadczeń z innymi nauczycielami poprzez wykorzystanie dostępnych platform edukacyjnych
- Oferowanie wsparcia dla dyrektorów szkół w organizacji pracy i czasu pracy w celu efektywnego wykorzystania możliwości uproszczenia procedur
- Korzystanie z możliwości dofinansowania działań poprzez udział w projektach oferujących finansowanie szkoleń z innych źródeł, np. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji i projekt Erasmus+ dla kadry zarządzającej i dla nauczycieli

17) Włączanie różnych interesariuszy na każdym etapie realizacji planu (*formy włączania, włączani interesariusze*)

Na każdym etapie wdrażania jako główni zainteresowani:

- dyrektorzy szkół, nauczyciele, Zespół Oświaty przy JST, uczniowie,

Na etapach wspierania szkoły oraz konsultowania bieżących potrzeb:

- rodzice, lokalni przedsiębiorcy, przedstawiciele organizacji sportowych i kultury działających na terenie gminy, przedstawiciele Centrum Edukacji Nauczycieli jako jednostki wspierającej oraz przedstawiciele Kuratorium Oświaty.

- spotkania, konsultacje, wymiana doświadczeń.

Podpisy członków zespołu przygotowującego plan:

Barbara Siemek - Pawłowska

Iwona Curlej-Paszke